

Behov for ændringer af EUX

Kvaliteten i de gymnasiale fag på EUX skal løftes. Det mener GL og IDA på baggrund af evalueringen af EUX, der viser samme tendenser, som organisationerne selv afdækkede i en evaluering af EUX i 2015. GL og IDA anerkender, at der er store forskelle på, hvordan EUX er tilrettelagt og organiseret på skolerne, men kvaliteten kan ikke løftes alene ved at ændre organiseringen af undervisningen.

GL og IDA støtter den politiske ambition om at skabe bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser og styrke udbuddet af EUX. Samtidig vil vi pege på en række elementer, der skal rettes op på for at sikre, at EUX også i fremtiden er en succes.

For at hæve det faglige niveau i de gymnasiale fag foreslår GL og IDA følgende **indholdsmæssige ændringer**:

- **Afkortning af timerne i gymnasiale fag er problematisk og må mindskes:** Timetallene i de gymnasiale fag kan i henhold til EUX-loven afkortes. Begrundelsen er, at der opnås studierettede kompetencer i de erhvervsfaglige fag. I praksis er tilgangen til fagene dog meget forskellig i de erhvervsfaglige fag og i de gymnasiale fag – populært sagt er det forskellen på at tillære sig en bestemt metode og lære at forholde sig kritisk og reflektere over, hvorfor man gør, som man gør. Den sidste, reflektive tilgang, er det, der er afgørende ift. at opnå generel studiekompetence, og da dette ikke trænes i de erhvervsfaglige fag, betyder afkortningen reelt, at der ikke er tid til at tilegne sig gymnasial metode og arbejdsform.
- **Sikring af underviserkompetencer:** Undervisning i fag, der afsluttes på gymnasialt niveau, skal gennem hele undervisningsforløbet gennemføres af lærere med kompetencer til at undervise i gymnasiefag for at sikre progression og styrke elevernes studiekompetence. Det betyder konkret, at undervisning i grundforløbet i fx dansk, engelsk, matematik og fysik på de tekniske EUX-uddannelser skal varetages af undervisere med kompetencer til at undervise på gymnasialt niveau. Alle lærere, der underviser i gymnasiale fag på EUX, skal i dag have gymnasialt pædagogikum, men det får de i mange tilfælde ikke, og derfor er der behov for, at dette krav indskærpes over for skolerne.
- **Omfang af samlæsning må mindskes.** Samlæsning gør synergi mellem erhvervsfaglige fag og gymnasiale fag vanskelig, og omfanget af samlæsning bør derfor mindskes, f.eks. ved at det kun er grupper af EUX-uddannelser, der kan samlæses (det kunne være uddannelser inden for byggebranchen). Samlæsningsproblematikken hænger tæt sammen med volumen. En større grad af arbejdsdeling/fordeling mellem skolerne, så de supplerer hinanden frem for at konkurrere, kunne derfor være hensigtsmæssig.

Som evalueringen viser, kan en del af kvalitetsforskellene henføres til, hvordan EUX-forløbene tilrettelægges og organiseres. GL og IDA foreslår derfor en række **strukturelle ændringer**, som skal understøtte, at det faglige niveau hæves:

- **Identitet og kobling til de gymnasiale afdelinger på skolerne:** Den gymnasiale identitet for både elever og lærere er vigtig, hvis EUX skal være et fyldestgørende, studieforberedende forløb, hvor de unge både får svendebrev og en studenterhue. Det er afgørende at sikre større ensartethed, og at skolerne i højere grad prioriterer og fokuserer på EUX, og dermed skaber rammerne for lærernes konstruktive samarbejde om uddannelsen. Derfor skal EUX organiseres i fx lærerteams eller organiseres i selvstændige organisatoriske enheder. Der er behov for at indskærpe, at det er den gymnasiale del af skolerne, der har udbudsretten og er ansvarlig for kvaliteten af den gymnasiale undervisning.
- **Samarbejde på tværs af fag:** Samarbejde mellem undervisere i henholdsvis EUD-fag og i gymnasiale fag skal være obligatorisk.
- **Ensartede forløb:** De faglige udvalg, der fastlægger EUX-forløbene, bør forpligtes til at sikre ensartethed mellem EUX-forløb for at undgå problemer i forbindelse med samlæsning, varierende timetal og progression.